

Стафійчук В. І.

ORCID: 0009-0002-7820-2588

кандидат географічних наук, доцент,

доцент кафедри країнознавства і туризму

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

КИТАЙ – УКРАЇНА: ЧИ ПОТРІБНЕ УКРАЇНІ ТАКЕ СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО?

Ключові слова: Китай, Україна, стратегічне партнерство.

Відповідно до “Спільної декларації про встановлення та розвиток відносин стратегічного партнерства між Україною та КНР” (2011) та низки інших документів, відносини України і Китаю подаються як відносини стратегічного партнерства. Чи такими вони є насправді, особливо після повномасштабного вторгнення Росії, ще одного стратегічного партнера Китаю, в Україну?

Будь-яке стратегічне партнерство передбачає не лише інтенсивні та рівноправні міжнародні економічні зв'язки, а й всеосяжну дипломатичну і, за потреби, військово-політичну підтримку та сповідування спільних цінностей.

Зокрема, ми можемо говорити про величезні обсяги торгівлі товарами і послугами, значні китайські інвестиції, співпрацю у сфері освіти тощо. Проте більше варто акцентувати постійне від'ємне сальдо взаємної торгівлі товарами для України; незбалансованість і сировинну орієнтованість українського експорту; кон'юнктурність і залежність китайського ринку від волі КПК; китайські загрози українській обробній промисловості; спроби загнати Україну в кредитну пастку; китайський промисловий і науковий шпіонаж. Тобто навіть в економічній сфері українсько-китайські відносини не відповідають критеріям рівноправного партнерства.

У дипломатичній та військово-політичній сферах ситуація взагалі кричуща. Китай і далі вважає Україну “сферою російських інтересів” та транслює російські наративи щодо “внутрішньої української кризи”; не проголосував за жодну з резолюцій ГА ООН, що засуджували російську агресію, зокрема й за Резолюцію ES-11/1 від 02.03.2022, що наголошувала на територіальній цілісності України; часто займає проросійську позицію на РБ ООН; поширює серед держав Глобального Півдня свій варіант мирного плану, який абсолютно не відповідає

національним інтересам України... Він не лише відмовився підтримувати санкції проти Росії, а й значно наростив взаємну торгівлю з агресором, допомагає останній обходити ці санкції та надає технології подвійного призначення [2]. Між Китаєм та Росією відбувається постійний та інтенсивний дипломатичний діалог, натомість всіляко ігноруються відносини з Україною. Окремі заяви Сі Цзіньпіна і китайських чиновників стосовно України по-іншому як цинічними не назвеш.

Крім того, Китай – це держава тотального контролю за своїми громадянами, де відбувається переслідування за релігійними та етнічними ознаками; знищуються демократичні інститути Гонконгу; постійно лунають погрози в бік Тайваню, який, до речі, послідовно підтримує Україну. Все це є абсолютно несумісним із задекларованими Україною цінностями. Китай усі свої дії пропускає крізь призму політики боротьби з демократичним світом за зміну сучасного світоустрою на власну користь і розглядає Росію як найважливішого партнера. Тому “замість розділяти Сі й Путіна, вільний світ має розглядати двох диктаторів як єдине ціле” [1, с. 11].

Вищезазначені дії Китаю в нинішніх умовах важко назвати навіть просто партнерськими, тому беззаперечною, на нашу думку, є потреба денонсації усіх документів, які визнають Китай стратегічним партнером України. Стратегічними партнерами для України можуть бути лише демократичні держави, що підтримують нас у війні з Росією та її союзниками, “вічним” з яких є Китай.

Література:

1. Макмастер Г. Боротьба за захист вільного світу. Київ : Наш формат, 2023. С. 89–140.
2. Monn J., Büchenbacher K. How China is helping Russia build weapons for the war in Ukraine. *NZZ* : веб-сайт. URL: <https://www.nzz.ch/english/china-is-helping-russia-build-weapons-used-in-ukraine-ld.1831332> (дата звернення: 31.05.2024).